

Sivistysvaliokunnalle

Asia: Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta

Viite: [HE 177/2016](#)

Iltakoulujen liitto (IKLO ry) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto aikuislukioiden kannalta merkityksellisestä lakiesityksestä. Iltakoulujen liittoon kuuluu aikuislukioiden ja -linjojen ylläpitäjiä, Aikuislukioiden Rehtorit AiRe ry sekä Aikuislukioiden opettajat AIO ry.

Lausuntomme käsittelee lakiesityksen aikuisten perusopetuksen rahoitukseen esittämiä muutoksia.

Yhdessä aikuisten perusopetuksen rakennetta uudistavan tuntijakoesityksen (HE 178/2016 vp perusopetuslain 46§ muuttamisesta) kanssa aikuisten perusopetuksen rahoituksen muuttamista koskeva hallituksen esitys HE 177/2016 vp luo puitteet järkevälle ja opiskelijalähtöiselle koulutuksen järjestämiselle ja vastaa yhteiskunnan koulutuspoliittisiin tarpeisiin.

Suoritusperusteisuuteen siirtyminen ratkaisee useita koulutuksen järjestämiseen liittyviä jäykkyksiä. Nykyinen yhden laskentapäivän järjestelmä ei kannusta ottamaan uusia opiskelijoita kesken lukuvuotta, mikä on hidastanut uusien opiskelijoiden pääsyä koulutukseen. Lakiesityksen toteutuessa koulutuksen järjestäjä voi reagoida nopeammin muuttuviin opiskelijamääriin ja opiskelijan odotusajat koulutukseen lyhenevät.

Ehdotettu rahoitusratkaisu ja opiskelijakohtaiset maksimikurssimäärät vaikuttavat kohtuullisilta ja tekevät mahdolliseksi rakentaa opiskelijoiden oppimistarpeen mukaisia polkuja. Arvioon perustuva rahoitus helpottaa alkuvaiheessa hyödyllisesti opetuksen laajentamista tai käynnistämistä ja sopinee erityisen hyvin koulutuksen järjestäjille, joiden maahanmuuttajaopiskelijoiden määrät kasvavat nopeasti.

Suoritettuihin kursseihin perustuvaan rahoitukseen siirtyminen on suuri muutos nykyiseen laskentapäiviin perustuvaan rahoitukseen ja jää osin nähtäväksi, mitkä sen vaikutukset ovat aikuisten perusopetusta tarjoaville koulutuksen järjestäjille. Suoritusperusteisen rahoituksen voi kuitenkin nähdä vastaavan hyvin aikuisten perusopetuksen opiskelijoiden vaihteleviin oppimistarpeisiin. Esitetyt uudistukset huomioivat oppijoiden tarpeen saada erilaajuisia koulutusta, kuten luku- ja kirjoitustaidon opetusta tarvitsevien oppimistarpeen. Rahoitus huomioi myös koulutuksen järjestäjien vaihtelevat mahdollisuudet tarjota opetusta, sillä se mahdollistaa myös iltaisin ja työn ohessa tarjottavat sivutoimiset opinnot, mikä on tärkeää monille aikuislukioille.

Lakiesityksessä siirtymäkauden vaikutukset on huomioitu erillisillä pykälillä. Vaikka esitetty muutos on kokonaisuudessaan varsin kompleksinen, on aikuisten perusopetuksen rahoitus siirtymäkauden osalta lakiesityksessä käsitelty selkeästi.

Siirtymäkauden jälkeen rahoitustaso näyttäisi varsinkin suurempien koulutuksen järjestäjien osalta riittävältä, mikä helpottaisi niiden osalta tämän koulutuksen tuntuvaakin lisäämistä tarvittaessa. Jos perusopetusta on järjestetty pääasiassa kantasuomalaisille, joilta useimmiten puuttuu vain osa perusopetuksen oppimäärästä, kurssisuorituksia kertyy vähän ja myös rahoitus jää pieneksi. Tällöin on vaara, että perusopetusta ei voida järjestää, jolloin tämän kohderyhmän opiskelumahdollisuudet heikkenevät.

Aikuisten perusopetuksen rakenteiden uudistus tuo tämän opetuksen piiriin aiempaa enemmän tukea vaativia ja syrjäytymisvaarassa olevia opiskelijoita. Luku- ja kirjoitustaidon opetusta ja tukea tarvitsevat opiskelijat tarvitsevat pienempiä opetusryhmiä kuin paremmilla perusvalmiuksilla tulevat. Tästä syystä voi rahoituksen tasoa olla tarpeellista arvioida myöhemmin.

Aineopiskeluna suoritettujen perusopetuksen kurssien rahoitus säilyy budjettiperustaisena. Näin on odotettavissa, että aineopiskelijan kurssiosallistumisen yksikköhinta laskee, mikäli aineopetuksen määrä kasvaa merkittävästi nykyisestä. Toivomme myös tähän koulutusmuotoon mahdollisimman hyvin ennakoitavaa rahoitusta.

Tästä lakiesityksestä irrotettiin lakivalmistelun aikana aikuisten lukiokoulutuksen ja lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen yksikköhintojen muuttamista koskeva osuus, joka käsitellään norminpurkulakiesityksen HE 206/2016 vp yhteydessä. Lausumme mielellämme asiasta kyseistä lakiesitystä koskevan käsittelyn yhteydessä, koska yksikköhintoihin tehtävät muutokset ovat kannaltamme merkittäviä.

Helsingissä, 8.11.2016

Tarja Boe
Puheenjohtaja
Iltakoulujen liitto ry

Mauri Ronimus
Puheenjohtaja
Aikuislukioiden Rehtorit ry